

PODSTAWOWE POJĘCIA

■ **NARKOTYK** (gr. *narkōtikós* = *oszałamiający*) Popularny termin powszechnie używany na określenie **substancji psychoaktywnych** znajdujących się pod kontrolą prawną.

■ SUBSTANCJA PSYCHOAKTYWNA

(*obowiązujące pojęcie*)

Każda substancja pochodzenia naturalnego lub syntetycznego działająca na ośrodkowy układ nerwowy, używana w celu uzyskania określonego efektu psychicznego.

■ NARKOMANIA

Stałe lub okresowe używanie w celach nie medycznych środków odurzających lub substancji psychotropowych albo środków zastępczych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich.

■ UZALEŻNIENIE

Zespół zjawisk psychicznych lub fizycznych wynikających z działania substancji psychoaktywnych na organizm ludzki, charakteryzujący się zmianą zachowania lub innymi reakcjami psychofizycznymi oraz koniecznością stałego lub okresowego używania tych substancji w celu doznania ich wpływu na psychikę lub dla uniknięcia przykrych następstw wywołanych ich brakiem.

Narkomania to nie problem jednostki lecz ogólnospołeczne zagrożenie:

- wzrost liczby ofiar zdrowotnych i śmiertelnych
- tragedia rodzinna
- ryzyko AIDS i żółtaczki
- drobna przestępczość pospolita
- przestępczość narkotykowa
- narkobiznes o międzynarodowym zasięgu

RYS ZAGROŻENIA

- **Początki zjawiska** - druga połowa lat 60-tych (silna fascynacja ruchem hippisowskim, odurzanie się urasta do rangi ideologii)
- **Sukcesywny rozwój** - lata 70-te i 80-te (fałszerstwa recept, włamanie do aptek, niszczenie upraw maku, „polska heroina”, przydomowe hodowle konopi)
- **Dynamiczny wzrost** - lata 90-te
(nielegalna produkcja amfetaminy, 10% skonfiskowanej w Europie amfetaminy pochodziła z Polski, dostęp do popularnych środków z zachodu)
- **Ostatnie lata** - szczególne nasilenie tempa wzrostu przybierające coraz groźniejsze formy:
 - obniżenie wieku odurzających się,
 - wzrost przypadków eksperymentowania oraz „okazjonalnego” używania,
 - „moda” na spędzenie wolnego czasu, dobrą zabawę, łatwiejsze nawiązywanie kontaktu,
 - wzrost liczby ujawnianych miejsc nielegalnej produkcji i ilości zabezpieczanych środków,
 - coraz częstszy udział Polaków w przemyśle międzynarodowym, a Polska państwem przerzutowym na rynek zachodni oraz skandynawski,
(ocenia się, iż jesteśmy trzecim producentem amfetaminy na świecie, która uchodzi za produkt o najwyższej jakości, a nasz rynek narkotykowy nie różni się od światowego).

POLSKI RYNEK NARKOTYKOWY

- środowisko uzależnionych – dominuje „polska heroina” (mętny płyn o brązowym kolorze wytwarzany ze słomy makowej)
- najbardziej rozpowszechniona jest marihuana
- w użyciu nadal występują barbiturany i benzodiazepiny
- popularnością cieszą się halucynogeny (LSD, różne grzybki i rośliny)
- z różnym nasileniem występuje popyt na heroinę „brown sugar”, a sukcesywnie wzrasta na kokainę
- najmodniejsza jest amfetamina i ecstazy z uwagi na towarzysko-impresowy charakter używania
- pojawiają się przypadki eksperymentowania „koktajli” leków przeciwbólowych i przeciwkaszlowych z napojami energetyzującymi oraz środków znieczulających z alkoholem

DYSTRYBUCJA

- głównie tam gdzie gromadzi się młodzież:
 - szkoły
 - uczelnie
 - pub’y
 - dyskoteki
 - „punkty uliczne”

DILERZY

- **szkoły i uczelnie** – uczniowie i absolwenci tych placówek
- **lokale rozrywkowe i umowne miejsca** – dilerzy powiązani z grupami przestępczymi
- **sposób nawiązania kontaktu**
 - Internet

- telefonia komórkowa

ODBIORCY

■ **głównie osoby w wieku ok. 15 – 25 lat**

- uczniowie gimnazjum, szkół średnich
- studenci

(z roku na rok odnotowywane są przypadki odurzania się oparami „inhalantów” i roślinnymi halucynogenami przez coraz to młodsze osoby)

PODZIAŁ SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH

- działające opóźniająco na ośrodkowy układ nerwowy (OUN)
- działające pobudzająco na ośrodkowy układ nerwowy (OUN)
- wywołujące zaburzenia w ośrodkowym układzie nerwowym (OUN)

WYBRANE SUBSTANCJE DZIAŁAJĄCE OPÓŹNIAJĄCO NA OUN

- MORFINA
- HEROINA
- BARBITURANY I BENZODIAZEPINY

MORFINA

Główny alkaloid opium wytwarzanego z maku lekarskiego i ok. 10 krotnie silniejszy od niego. Nazwa pochodzi od imienia greckiego boga snu, Morfeusza.

formy występowania:

- substancja płynna w ampułkach
- tabletki
- proszek koloru białego

sposób przyjmowania:

- doustnie
- wciąganie nosem
- dożylnie

MORFINA

objawy używania

- niewrażliwość na ból i uspokojenie
- stadia euforii, zubożenia i uśpienia
- zwężone źrenice, bez reakcji na światło
- spowolnienie psychoruchowe

MORFINA

skutki używania

- silne uzależnienie fizyczne i psychiczne
- brak apetytu i duża utrata wagi ciała

- przewlekłe zaparcia
- stany zapalne żył i skóry
- zaburzenia układu oddechowo-kръżeniowego
- impotencja, bezpłodność

HEROINA

Pólsyntetyczny związek pochodny morfiny, ok. 20 krotnie silniejszy od niej i najszybciej uzależniający (ok. 450 razy szybciej od alkoholu). Nazwa pochodzi od niemieckiego słowa *heroisch* (potężny, silnie działający).

Formy występowania:

- biały lub brunatny i beżowy pylisty proszek
- brązowo-różowy granulat („brown sugar”)

Sposób przyjmowania:

- wciąganie nosem
- dożylnie
- palenie

HEROINA

objawy używania

podobne do morfiny lecz o wiele intensywniejsze, w organizmie zostaje przekształcona w morfinę, która jest jej aktywnym czynnikiem

HEROINA

skutki używania

uzależnienie możliwe nawet po jednokrotnym przyjęciu !!!

Skutki jak po morfinie oraz m.in.:

- zaburzenia układu jelitowego i moczowego
- częste wirusowe i bakteryjne choroby
- przewlekły katar
- zmiany zapalne skóry
- uszkodzenie narządów mięszzowych

BARBITURANY I BENZODIAZEPINY

■ **Barbiturany** – grupa leków o działaniu nasennym

■ **Benzodiazepiny** – grupa leków o działaniu uspokajającym (przeciwłękowych i antydepresyjnych)

formy występowania:

- tabletki
- kapsułki
- ampułki
- czopki

sposób przyjmowania:

- dożylnie
- doustnie
- doodbytniczo

objawy używania:

- obniżenie funkcji psychofizycznych,
- przyćmienie świadomości
- stan oszałości, odprężenia, letarg
- silna senność, zaburzenia mowy
- zaburzenia koordynacji ruchowej
- zamazane lub podwójne widzenie

skutki używania:

- zaburzenia pamięci, orientacji i oceny sytuacji
- dolegliwości psychiczne, depresja
- zaburzenia neurologiczne i hormonalne

WYBRANE SUBSTANCJE DZIAŁAJĄCE POBUDZAJĄCO NA OUN

- KOKAINA
- CRACK
- AMFETAMINA
- ECSTASY

KOKAINA

Alkaloid występujący w liściach krzewu coca.

I. Formy występowania

- proszek koloru białego
- roztwór proszku z alkoholem lub innymi narkotykami

II. Sposób użycia

- inhalowana przez nos
- wcierana w dziąsła
- wstrzykiwana z domieszką heroiny
- dodawana do alkoholu, podgrzewana i inhalowana

III. Porcja rynkowa

- ok. 1 gram

VI. Odczucia subiektywne

- silne i mocne poczucie euforii
- poczucie siły fizycznej i umysłowej
- pobudzenie ruchowe i pobudzenie seksualne
- poczucie siły i wyższości
- zmniejszenie zmęczenia, potrzeby odżywiania się i snu
- potem okres depresji, załamania i niepokoju

VII. Objawy i zagrożenia

- kataralne pociąganie nosem, uszkodzenie śluzówki i przegrody nosowej
- silnie rozszerzone źrenice
- wzrost ciśnienia krwi, przyśpieszenie oddechu i akcji serca

- drżenie mięśniowe i niepokój psychoruchowy
- urojenia i zaburzenia świadomości
- stany depresyjne, paranoja, tendencje samobójcze
- zakrzepy krwi, utraty przytomności
- śmierć z przedawkowania

CRACK

Szczególina odmiana kokainy, która chemicznie jest jej surową i nieoczyszczoną postacią. Nazwę przyjęto od dźwięku jaki towarzyszy przy podgrzewaniu środka (*to crackle* - trzaskać).

I. Formy występowania

- kryształki (kamyki) koloru białego, beżowego lub brązowego
- kuleczki
- małe płatki

II. Sposób użycia

- palony razem z tytoniem lub marihuaną
- palony w fajkach wodnych
- inhalowany po podgrzaniu na łyżce lub folii aluminiowej

III. Porcja rynkowa = flakonik lub woreczek zawierający ok. 1 grama kamyków

IV. Cena porcji

- Zależna od kokainy ok.3/4 jej ceny

V. Odczucia subiektywne

- działanie szybsze i silniejsze w porównaniu do kokainy
- silna euforia w ciągu kilku sekund
- intensywne pobudzenie i uczucie wielkiej mocy
- halucynacje

VI. Objawy i zagrożenia

- zawroty głowy, wymioty
- depresja, psychozy, ataki paranoidalne
- poważne zakłócenia w funkcjonowaniu układu oddechowego
- uzależnienie psychiczne i fizyczne
- śmierć wskutek przedawkowania lub wyczerpania organizmu

VII. Czas działania = 6 -8 godz.

AMFETAMINA

I. Formy występowania

- proszek koloru białego, beżowego lub odcienie różu i błękitu
- tabletki, kapsułki
- postać płynna

II. Sposób użycia

- doustnie
- inhalowana
- wstrzykiwana

III. Porcja rynkowa

- od 0,5 do 1 grama
- jedna „działka” = 0,1 grama

IV. Cena porcji

- 1 „działka” = 5 do 7 zł
- 1 gram = 25 do 40 zł

V. Odczucia subiektywne

- zniesione uczucie zmęczenia, senności i bólu
- zwiększona uwaga i zdolność koncentracji
- utrata łaknienia
- organizm w „stanie czuwania”
- działanie ekscytujące i pobudzające

VI. Objawy i zagrożenia

- rozszerzone źrenice i błyszczące „szklane oczy”
- blada twarz, zimny pot, pryszcze
- dreszcze, bóle głowy, zaburzenia mowy i snu, rozdrażnienie, napady złości, agresywność
- nieregularne bicie serca, wysokie ciśnienie krwi, wymioty
- psychozy i zaburzenia osobowości, stany depresyjne, myśli samobójcze
- śpiączka i śmierć

VII. Czas działania = 6 do 8 godzin

ECSTASY

I. Formy występowania

- tabletki różnego koloru,
niekiedy z wytłoczonym
„logo”

II. Sposób użycia

- doustnie

III. Porcja rynkowa

- jedna tabletką

IV. Cena porcji

- 1 tabletką = 25 do 40 zł

V. Odczucia subiektywne

- uczucie euforii, nasilenie empatii
(nawiązywanie kontaktów)
- zwiększenie percepcji otoczenia
- ponowne przeżywanie sytuacji z przeszłości
tzw. „flashback”

VI. Objawy i zagrożenia

- rozszerzenie źrenic, zawroty głowy, mdłości, poty, kołatanie serca
- niemiarowość pracy serca, zaburzenia koordynacji ruchowej, skoki ciśnienia krwi
- mało racjonalne i „dziwne” zachowanie
- depresje, upośledzenie pamięci, epizody psychotyczne
- zmiany w korze mózgowej, sercu i wątrobie

VII. Czas działania = 4 do 8 godzin

WYBRANE SUBSTANCJE WYWOŁUJĄCE ZABURZENIA W OUN

- MARIHUANA
- HASZYSZ
- LSD
- PSYLOCYBINA
- ŚRODKI WZIEWNE
- BIELUŃ DZIĘDZIERZAWA

I. Formy występowania

- wysuszone i pocięte liście konopi
- wysuszone wierzchołki (kwiatostany)
- możliwe domieszki ziarenek konopi

II. Sposób użycia

- palona samoistnie (skręty)
- palona z tytoniem
- wywar

III. Porcja rynkowa

- 0,5 do 1 grama

IV. Cena porcji

- 20 do 35 zł.

V. Odczucia subiektywne

działanie pobudzające, uspokajające, znieczulające lub lekko halucynogenne

- podniecenie, euforia, ekstaza
- „sny na jawie”, stan błogości
- podwyższona wrażliwość zmysłów
- wielomówność, „wesółkowatość”
- zintensyfikowanie wyobraźni i fantazji
- czasem depresja i sen

VI. Objawy i zagrożenia

- spadek koncentracji uwagi
- zaburzenia oceny sytuacji
- zaburzenie poczucia czasu i przestrzeni
- niechęć do działania, apatia, „syndrom amotywacyjny”
- przewlekłe zapalenia gardła, oskrzeli i krtani, astma

VII. Czas działania = 2 do 4 godzin

HASZYSZ

I. Formy występowania

- wysuszona i sprasowana żywica konopi
w postaci kostek lub pasków

II. Sposób użycia

- palony samoistnie
- palony z tytoniem

III. Porcja rynkowa

-2 do 3 gram

IV. Cena porcji

-30 do 40 zł.

V. Odczucia subiektywne

Działanie silniejsze niż marihuana

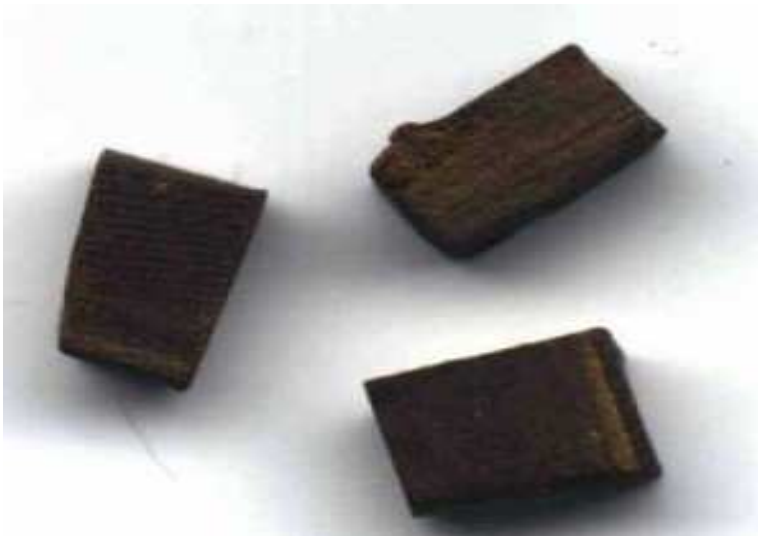
- podniecenie, euforia, ekstaza
- „sny na jawie”, stan błogości
- podwyższona wrażliwość zmysłów
- wielomówność, „wesołkowatość”
- zintensyfikowanie wyobraźni i fantazji
- czasem depresja i sen

VI. Objawy i zagrożenia

- spadek koncentracji uwagi
- zaburzenia oceny sytuacji
- zaburzenie poczucia czasu i przestrzeni
- niechęć do działania, apatia, „syndrom amotywacyjny”
- przewlekłe zapalenia gardła, oskrzeli i krtani, astma

VII. Czas działania = 2 do 4 godzin

LSD 25

I. Formy występowania

- bezbarwny płyn
- krystaliczny proszek
- nasączone bibułki
- małe tabletki, kostki cukru itp.

II. Sposób użycia

- doustnie pod język
- wkładane pod powiekę

III. Porcja rynkowa

- jeden „znaczek” (bibułka)

IV. Cena porcji = 20 do 35 zł.

za jeden „znaczek”

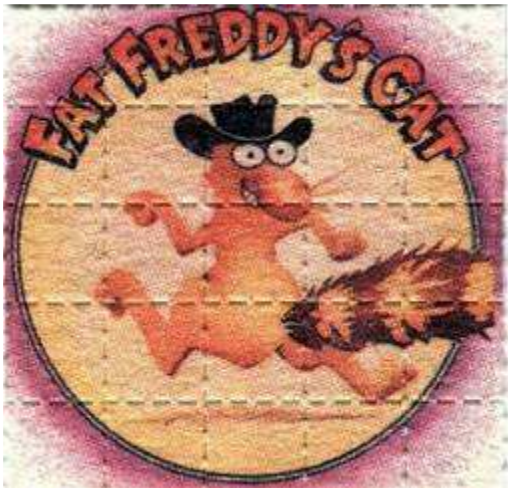
V. Odczucia subiektywne - bardzo różnorodne!

- występowanie świetlistych wizji
- zmiana poczucia kształtów i barw
- ostrzejsze widzenie kontrastów, wyostrenie słuchu
- omamy, złudzenia i wizje wzrokowe
- zaburzenia poczucia czasu i przestrzeni
- depersonalizacja, uczucie opuszczenia własnego ciała
- „flashback” (powrót)

VI. Objawy i zagrożenia

- zawroty głowy, osłabienie i nudności
- silne poty, wzrost ciśnienia krwi, kołatanie serca
- rozszerzenie źrenic, drżenie mięśniowe
- próby samobójcze, samookaleczenia, „próby latania”
- „bociani krok”, ślinotok, uderzenia gorąca
- reakcje psychotyczne, lęki, panika
- uszkodzenia mózgu i kodu genetycznego

VII. Czas działania = 8 do 12 godzin

PSYLOCYBINA

I. Formy występowania

- grzyby świeże
lub suszone wywary

II. Sposób użycia

- doustnie

III. Odczucia subiektywne

Objawy i zagrożenia

- bezpośrednio po spożyciu zawroty głowy,
- potem barwne obrazy o zamglonych, ruchomych konturach, dziwaczne formy, niespotykane kolory. Toksyny zawarte w grzybach prowadzą do nieodwracalnych zmian w układzie nerwowym, bardzo często występują objawy lękowe i otępienia, które w skrajnych przypadkach kończą się samobójstwem.

KLEJE I ROZPUSZCZALNIKI (środki wziewne)

I. Formy występowania

dostępne w sprzedaży:

- paliwa i gazy
- kleje i rozpuszczalniki
- farby i lakiery
- dezodoranty i środki piorące

II. Sposób użycia

- wdychanie oparów ustami lub nosem,
z worka foliowego lub chusteczki

III. Cena = uzależniona
od rodzaju środka

IV. Odczucia subiektywne

- euforia z tendencją do fantazjowania
- omamy i halucynacje
- dzwonienie w uszach
- nadwrażliwość na światło

V. Objawy i zagrożenia

- przyspieszenie akcji serca i nieregularny oddech
- senność, zniechęcenie, stupor
- zaburzenia snu
- utrata koordynacji ruchowej
- uszkodzenie układu krwiotwórczego oraz układu nerwowego
- uszkodzenie mózgu, wątroby i nerek
- śmierć przez uduszenie

VI. Czas działania = 1 do 2 godzin

BIELUŃ DZIĘDZIERZAWA

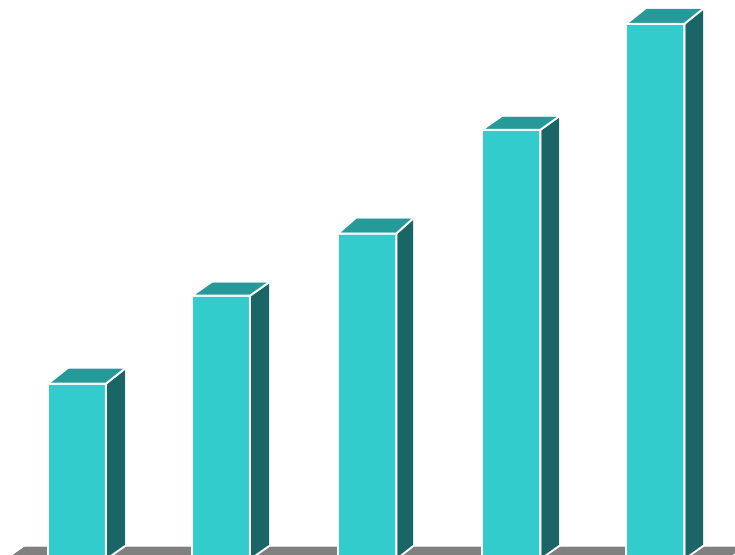
- roślina zawierająca silnie trujące alkaloidy
- postać czarnych drobnych okrągłych nasion
- jedna roślina może posiadać 2400 - 3600 nasion,
- zażywa się ok. 100 szt. nasion.
- powoduje halucynacje przez 12 godzin.

Symptomy świadczące o narkotyzowaniu się

- nagle pojawiające się i nieuzasadnione niepowodzenia w nauce
- huśtawka nastrojów, wzmożona aktywność (euforia), później zmęczenie
- brak zainteresowania tym, co dotychczas dziecko zajmowało
- nagle pojawiające się i nieuzasadnione niepowodzenia w nauce
- huśtawka nastrojów, wzmożona aktywność (euforia), później zmęczenie
- brak zainteresowania tym, co dotychczas dziecko zajmowało
- powroty do domu w stanie typowym dla upojenia alkoholowego (niewyraźna bełkotliwa mowa, „szklane, wodniste” oczy) światłowstręt, zaczerwienienie i obrzęk powiek, wąskie lub nazbyt powiększone źrenice, brak reakcji źrenic na światło
- agresywne zachowanie się lub nagłe wybuchy paniki i lęku
- utrata lub wzrost łaknienia i nagły spadek wagi ciała
- przesiadywanie w swoim pokoju
- izolowanie się od reszty domowników, niechęć do rozmów
- prośby o pieniądze, ich podkradanie, wynoszenie wartościowych rzeczy
- zbyt późne powroty do domu, spędzanie nocy poza domem
- częste wietrzenie pokoju, używanie kadzidełek i odświeżaczy powietrza
- tajemnicze, krótkie rozmowy telefoniczne, nagłe wyjścia z domu
- posiadanie substancji przypominających narkotyki (tabletki, pastylki, proszek, suszona trawa)
- specyficzne akcesoria (małe torebki foliowe, słomki, rurki, drewniane lub szklane fajki, bibułki, opakowania po lekarstwach).

Przestępstwa z Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w latach 2000-2004

NARKOTYKI

+

prawo	=	brudne papiery
zabawa	=	taniec śmierci
samochód	=	autozdrada
rodzina	=	wojna domowa
sex	=	niebezpieczny związek
szkoła	=	ostatni dzwonek

CZY WIESZ WSZYSTKO?

- **POSIADANIE** (nawet najmniejszej ilości narkotyków) – zagrożone karą pozbawienia wolności do lat 5
- **WYTWARZANIE** – zagrożone karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3
- **HANDEL** – zagrożony karą pozbawienia wolności do lat 10
- **UDZIELANIE** – zagrożone karą pozbawienia wolności do lat 5

NARKOTYKI - szczegóły u dealera

ANTYNARKOTYKOWY TELEFON ZAUFANIA

0801 199 990

OGÓLNOPOLSKA KAMPANIA "NARKOTYKI-NAJLEPSZE WYJŚCIE NIE WCHODZIĆ"
KRAJOWE BIURO DS. PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

NARKOTYKI

**NAJLEPSZE WYJŚCIE
NIE WCHODZIĆ !!!**

Używanie substancji odurzających w czasie ostatnich 30 dni

(w proc.)

■ marihuana lub haszysz

Narkotyki wśród studentów

(w proc.)

zażywało narkotyki co najmniej raz w życiu

47,9

zażywało narkotyki co najmniej raz w ciągu ostatniego roku

32,1

sięga po narkotyki co najmniej raz w miesiącu

13,2

zażywa narkotyki co najmniej raz w tygodniu

7

Narkotyki wśród kibiców piłkarskich (w proc.)

zażyło narkotyk co najmniej raz
w ciągu ostatnich dwóch miesięcy

36

było na meczu, znajdując się
pod wpływem narkotyków

19,1

systematycznie zażywa narkotyki
co najmniej kilka razy w tygodniu

10,7